

Jacobson: LINGVISTIKA & POETIKA

- Tradicionalno prepričanje, da je pesniški jezik nekaj drugega od navadnega.
- Sredstva, ki jih uporabljamo, da bolj učinkujemo na druge so enaka poetičnim (ni nezavedno). Navadno govorjenje, pisanje uporablja ista sredstva kot poezija – pomaga nam razumeti, zakaj je neko geslo, reklama učinkovito.
- Shema omogoča razumevanje: kratkih tekstov in pesniški jezik. Poetske funkcije so prisotne v vsakdanjem govoru za doseganje učinkovitosti.
- Mi z jezikom nekaj sporočamo. Bistveni dejavniki, ki jih pri tem upoštevamo, so tisti dejavniki, zaradi katerih so to komunikacijska dejstva:
  1. pošiljatelj: pošlje sporočilo naslovljencu (TV, publiki,...), lingvistiko poveže s komunikacijo
  2. stik: fizična podlaga, ki omogoča, da sporočilo pride (telefon, ...)
  3. kontekst: na kar se sporočilo nanaša – o čemer govori
  4. sporočilo: kar hoče povedati, pomen
  5. kod: jezik, v katerem je sporočilo napisano.

Funkcije:

- Sporočilo ima 1. referenčno funkcijo, če povsem uporablja kontekst. Kaže se v opisih – opisovanje neke teme, pripovedovanje. Intuitivno je najjasnejša funkcija pošiljatelja – 2. emotivna, kako se počuti, trudi se pri naslovljencu kakšen je njun odnos, kako bo obarvan z osebnimi izrazi, 3. konotativna kaže polno vzklikov – Joj, kako je bilo fino), z intonacijo poudari odnos do izjave. Lahko izražajo tudi gramatikalna sredstva: Kako je bilo? – Hudo. Pisno sporočilo: ločila, vzkliki, caps lock, podčrtano besedilo. Obrazne poteze pri filmu, kadar obraz in poteze ne sporočata isto.
- Stik – 4. fatična- kadar pride do zunanje motnje v komunikaciji: oprsti, nisem te slišal, ali lahko ponoviš; če nekdo grdo piše, pa ne znaš prebrat.
- Kod – 5. meta jezikovna – kadar kdo uporablja besede, ki jih ne razumemo; kaj pomeni ta beseda, definicija pojmov.
- Sporočilo – 6. poetična – kar sledi iz označencev .Janez zaprosi Metko – lahko v različnih oblikah sporočamo, da bo imelo tak učinek. Poetična funkcija projicira načelo ekvivalence s selekcijske na kombinacijsko os (nizanje – Špikala je šunko, zabodla je soseda.) Govorjenje poteka v času – s sosledjem dobimo stavke (kombinacijska os). Ko govorimo, delamo ves čas selekcije – sosedov Janez / Alenkin brat / Janez Okorn / - delamo selekcijo kaj bomo izbrali. So asociativno povezani, glasovno ali pa pomensko (tropi, ritem, asonance, metafore, metonimije,...).